

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-260

13.4.2023

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Disp. – manglende forsikring etter eierskifte – ikke bruk – helsesituasjon.

Klager ble ilagt gebyr for perioden fra og med 17.2.22 til og med 25.8.22. Klager kjøpte snøscooter 17.2.22 uten å tegne forsikring på snøscooteren i forbindelse med eierskiftet. Den 11.4.22 var klager utsatt for en ulykke. Klager anførte at han har vært ute av stand til å gjøre opp sine forpliktelser, som følge av behandlingsforløpet etter ulykken og har anført at gebyr ikke kan ilegges for perioden fra ulykkestidspunktet og frem til kjøretøyet ble forsikret 25.8.22, da bruddet på forsikringsplikten skyldes forhold utenfor klagers kontroll. Trafikksforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelse og fant ikke grunnlag for å gi dispensasjon. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt. Videre kom nemnda til at det ikke var tilstrekkelig grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret for deler av gebyrperioden.

Saksfremstilling

Saken gjelder illeggelse av gebyr for uforsikret motorvogn (snøscooter) etter bilansvarslova § 17 a. Total gebyrlengde er fra og med 17.2.22 til og med 25.8.22.

Det ble dokumentert eierskifte til klager i kjøretøyregisteret den 17.2.22 i samsvar med innsendt eierskiftemelding til Statens vegvesen.

Da det ikke ble tegnet forsikring på kjøretøyet etter eierskiftet, ble klager ilagt gebyr for uforsikret kjøretøy av Trafikksforsikringsforeningen (TFF) den 21.2.22 med virkning fra eierskiftet 17.2.22. Kjøretøyet ble først forsikret i If Skadeforsikring den 26.8.22.

Klager bestred gebyrileggelsen den 15.9.22. Klager fremholdt at han var utsatt for en ulykke den 11.4.22 og derfor ikke var i stand til å gjøre opp for seg. Klager la videre frem en legeerklæring samt epikrise/legejournal som bekreftet at han var utsatt for den aktuelle ulykken.

I forbindelse med klagen er det videre dokumentert at klager gjennomgikk operasjon etter oppståtte bruddskader etter ulykken, og at det i ettertid har oppstått komplikasjoner etter operasjonen som opplyses å ha påført klager store plager. Klager har en løpende sak hos Norsk Pasientskadeerstatning hvor det er konkludert med at det har vært en svikt i diagnostisering og behandlingsforløpet til klager.

Trafikksforsikringsforeningen avgjorde saken 31.10.22. Klager fikk ikke medhold, og saken ble derfor overført til Finansklagenemnda for overprøving.

Sekretariatet behandlet saken den 20.12.22 og kom til at gebyret var korrekt ilagt.

Klager anmodet om nemndbehandling 9.2.23.

Klager har anført at kravet må frafalles og har i klagen datert 12.9.22 fremholdt at han som følge av ulykken ikke har vært i stand til å gjøre opp for seg.

I sitt krav om nemndbehandling datert 9.2.23 har klager presisert at gebyrileggelsen påklages for så vidt gjelder gebyr og renter som har påløpt i perioden fra da klager etter ulykken lå på sykehus og var til rehabilitering. Som en følge av det inntrufne, samt de komplikasjoner som oppstod etter operasjon, anfører klager at han var i en situasjon som gjorde at han ikke var i helsemessig stand til å ta vare på seg selv. Klager viser til at han har vært nødt til å ta medikamenter som har kraftig virkning, og som anføres å ha påvirket klagers kognitive evner.

Klager har videre forsøkt å komme til enighet med TFF angående gebyrkravet, men uten å bli imøtekommet med noen løsning. Da klager forstod at det ikke var nok å ta kontakt med TFF, registrerte han kjøretøyet den 25.8.22.

Siden klager aktivt har tatt steg for å betale krav, samt sørge for registrering av kjøretøyet i henhold til bilansvarslova § 15, fra den 26.7.22, er det urimelig at han skal hefte for gebyrer etter den tid.

Snøscooteren som kravet gjelder for, har i perioden hvor det er tale om at den ikke er registrert, stått til reparasjon på verksted. Klager var i god tro om at det av denne grunn ikke var nødvendig å forsikre snøscooteren.

Det forhold at klager, som er en vanlig forbruker, står opp mot en nasjonal organisasjon, må også tillegges vekt.

Trafikksforsikringsforeningen (TFF) har i forbindelse med klageoversendelse opprettholdt gebyrileggelsen og ikke funnet grunn til å ettergi gebyret på bakgrunn av den legeerklæringen klager har fremlagt. TFF anfører at bruddet på plikten til å tegne forsikring ikke kan anses unnskyldelig som følge av forhold utenfor klagers kontroll.

TFF kan ikke se at det foreligger årsakssammenheng mellom ulykken og manglende forsikring og viser til at ulykken inntraff om lag to måneder etter eierskiftet.

Legeerklæringen sier ikke noe om hvor lenge klager ikke har vært i stand til å følge opp sine økonomiske forpliktelser. Samtidig vises det fra TFF sin side til at det følger av epikrisene at klager ble skrevet ut fra sykehus i mai 2022.

Klager forsikret et annet kjøretøy han eier den 23.6.22. Etter TFF sitt syn tyder dette på at klager var i stand til å kontakte foretaket lenge før han faktisk fikk forsikret dette kjøretøyet.

Sekretariatets konklusjon:

Sekretariatet la til grunn at saken gjaldt spørsmål om dispensasjon, jf. bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9, og konkluderte med at det lå innenfor klagers kontroll å sørge for at forsikring ble tegnet i forbindelse med kjøpet av snøscooteren. Fra sekretariatets begrunnelse hitsettes:

(...)

I denne saken oppstod forsikringsplikten idet du kjøpte kjøretøyet den 17.2.22. Forsikring ble tegnet 26.8.22. I perioden frem til forsikring ble tegnet var kjøretøyet uforsikret og det er på dette grunnlaget at du ble ilagt gebyr.

Vilkår for dispensasjon (hel eller delvis reduksjon av gebyret)

Trafikksforsikringsforeningen kan etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnskyldelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9. Kontrollerbare forhold er forhold den ansvarlige har kunnet påvirke, se departementets uttalelser i Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll pkt. 15.10.

Nemnda har i **FinKN 2020-189** uttalt følgende om utgangspunktet for vurderingen:

Det fremgår av forarbeidene til lovbestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll pkt 15.10 at den forsikringspliktige er ansvarlig for alle forhold innenfor egen "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende er noe å bebreide. Alt som den forsikringspliktige selv har kunnet påvirke anses som kontrollerbart. Departementet uttaler videre at dispensasjonsadgangen skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger forhold utenfor den forsikringspliktiges forhold, påhviler den som påberoper seg en slik omstendighet.

Nemnda har i avgjørelse **FinKN 2019-373** uttalt at ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, ligger innenfor hver enkelt sin "kontrollsfære", og at det følgelig er forhold den enkelte er ansvarlig for og som kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr. Som påpekt av nemnda i avgjørelse **2021-692** er "dispensasjonsadgangen for betalingsmislighold etter gjeldende rett nærmest utelukket".

Du har anført at du har vært forhindret fra å følge opp dine forpliktelser som følge av ulykken du var utsatt for 11.4.22. Sekretariatet kan imidlertid ikke se at det følger av legeerklæringen at du var ute av stand til å følge opp din økonomi som følge av ulykken.

Videre er det på det rene at du kjøpte snøscooteren 17.2.22, mens ulykken først inntraff 11.4.22. Forsikringsplikten inntrådte på kjøpstidspunktet og det gikk således mer enn syv uker fra da og til ulykken inntraff. Det er samtidig uklart (ikke dokumentert) for sekretariatet på hvilken måte du var forhindret fra å tegne forsikring etter at du ble utskrevet fra sykehuset i mai og frem til forsikring til slutt ble tegnet i august.

Sammenfatningsvis kan sekretariatet ikke se at det er dokumentert nødvendig årsakssammenheng mellom ulykken og det faktum at forsikring ikke ble tegnet. På bakgrunn av ovennevnte kan vi ikke se at det er dokumentert at du som følge av helsemessige forhold har vært helt ute av stand til å ivareta de plikter som påligger eier av et kjøretøy.

Etter dette har vi kommet til at bruddet på forsikringsplikten ikke skyldes forhold som lå utenfor din kontroll. Gebyret kan derfor ikke ettergis, jf. bilansvarslova § 17 a annet ledd og forskriften § 9.

(...)

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Klagers advokat har i brev 9.2.23 presisert at det søkes dispensasjon fra det ilagte gebyret kun for perioden da klager var innlagt på sykehus, samt i den etterfølgende tiden da klager var i en rehabiliteringsprosess med sterk medisinerings som påvirket hans kognitive evner. Det er lagt frem en erklæring datert 9.9.22 fra fastlegen som uttaler at klager ikke har vært i stand til å følge opp sine økonomiske forhold etter ulykken.

Spørsmålet blir hva som ville skjedd med hensyn til tegning av forsikring for kjøretøyet dersom ulykken ikke hadde inntruffet. Dette er et hypotetisk spørsmål. Det er klager som må gjøre det overveiende sannsynlig at han i så fall ville tegnet ny forsikring på et tidligere tidspunkt enn det han gjorde.

Både forhold fra tiden før ulykken og etterfølgende forhold kan kaste noe lys over spørsmålsstillingen.

Gebyrforskriften § 4 andre ledd pålegger ny eier av et kjøretøy å tegne egen forsikring fra det tidspunkt kjøpet ble godkjent. Vedtaksdato er 17.2.22.

Nemnda har i flere avgjørelser uttalt at en kjøper på forhånd plikter å sette seg inn i gjeldende regler. Det kan enkelt gjøres ved å søke på Statens vegvesens hjemmesider. Det gjorde ikke klager. Han har opplyst at scooteren ble satt på verksted. Da den ikke var i bruk, trodde han at han ikke pliktet å tegne forsikring. Et nettsøk ville også ha kunnet oppklare denne misforståelsen.

Klager fikk tilsendt krav om gebyr i brev 21.2.22. I brevet ble det opplyst at Trafikkforsikringsforeningen mente klager pliktet å tegne egen forsikring fra 17.2.22 og forklart hva som kunne gjøres for å hindre fortsatt gebyr. Klager forholdt seg på nytt passiv. Heller ikke de etterfølgende fakturaene (normalt hver 14. dag) fikk ham til å reagere.

Klager var innlagt på sykehus fra ulykken skjedde til en gang ut i mai, og han gikk deretter på svært sterke medisiner. Rehabiliteringsperioden er ikke nærmere konkretisert.

Trafikksforsikringsforeningen har opplyst at klager forsikret et annet kjøretøy 23.6.22. Dette er ikke bestridt av klager og legges til grunn. Han sendte en e-post til Trafikksforsikringsforeningen den 26.7.22 og forespurte om det var mulig å bli fritatt for påløpte renter. Ny forsikring ble først tegnet 26.8.22.

Slik nemnda ser det, hadde klager sikker kunnskap om at han pliktet å forsikre kjøretøyet fra det tidspunkt han mottok gebyrkravet første gang. Likevel unnlot han å foreta seg noe som helst helt frem til ulykken inntraff. Denne langvarige passiviteten er egnet til å kaste lys også over den etterfølgende perioden. Riktignok var han helt forhindret fra å foreta seg noe under sykehusoppholdet og sikkert også i deler av den etterfølgende rekonvalesensperioden, men etter at han i juni registrerte et annet kjøretøy, gikk det likevel ytterligere to måneder før han foretok seg noe relevant i forhold til det kjøretøyet som vår sak gjelder, nemlig å tegne egen forsikring.

Slik nemnda ser saken, gir ikke en samlet vurdering av de foreliggende opplysninger tilstrekkelig holdepunkt for å kunne fastslå at klager ville tegnet ny forsikring på et tidligere tidspunkt dersom ulykken med påfølgende sykehusopphold og etterfølgende rekonvalesens tenkes bort.

Klagen har etter dette ikke ført frem, og klager plikter derfor å betale gebyret i hele gebyrperioden.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikksforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant).